

Munich Personal RePEc Archive

Models financing regional development of Eastern Croatia

Matić, Branko and Serdarušić, Hrvoje

J. J. Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics

2007

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/7022/>
MPRA Paper No. 7022, posted 20 Feb 2008 05:39 UTC

Prof. dr. sc. Branko Matić
Hrvoje Serdarušić, dipl. oec.

3. POGLAVLJE

Modeli financiranja regionalnog razvitka Istočne Hrvatske

UVOD

Razvoj određenog kraja i regije u velikoj mjeri ovisi o dostupnim financijskim izvorima. Banke kroz svoj osnovni posao – prikupljanje depozita i odobravanje kredita, tj. sekundarnu emisiju novca mogu igrati značajnu ulogu u financiranju razvoja određenog područja. Poslovi platnog prometa (kao poslovi koji determiniraju banku) mogu, uz određene uvjete, utjecati na racionalnije raspolaganje sredstvima pa time i posredno utjecati na regionalni razvoj.

S navedenim problemima nedostatnosti financijskih sredstava su se tijekom povijesti susretala društva bez obzira na njihov ustroj. Tako su te jedinice lokalne države (pokrajine i gradovi) osnivale ili su imale udjele u bankama ili su bile njihovi dioničari. Svrha i cilj takvog ponašanja je utjecaj na poslovnu politiku banaka i osiguranje nižih troškova financiranja.

Prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (s obzirom na osobine, odnosno relativnu stalnost priljeva i njihovu visinu) predstavljaju značajan i vrlo interesantan izvor sredstava za poslovne banke. Činjenica da su proračunska sredstva jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava često deponirana u različitim poslovnim bankama ima značajan utjecaj na racionalno raspolaganje tim sredstvima.

U situacijama velikih potreba financiranja regionalnog razvitka prethodno stanje i ograničenja koja iz njega proizlaze ne mogu u potpunosti zadovoljiti te potrebe.

Stoga bi bilo nužno učiniti određene promjene vezano za kvalitetnije i racionalnije raspolaganje sredstvima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ali i iznaći nove modele koji bi rezultirali snažnijim i značajnijim financiranjem regionalnog razvoja, što je ujedno i cilj ovog rada. Kroz standardizaciju pristupa problemima trebale bi se stvoriti pretpostavke koje bi u konačnici rezultirale većim interesom banaka da svoje plasmane usmjere prema segmentu financiranja regionalnog razvitka.

Unatoč osobinama prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave njihove razvojne potrebe daleko nadmašuju te izvore, pa se stoga one javljaju i kao korisnici kredita kod poslovnih banaka. To prvenstveno uočavamo kod značajnih razvojnih kapitalnih ulaganja. U radu se analizira visina i raspolaganje depozitima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i predlaže iznalaženje novog modela financiranja koji bi uključio ostali financijski sektor u financiranje regionalnog razvitka.

Temeljne hipoteze koje se nastoje dokazati ovim radom su:

- da li koncentracija proračunskih sredstava jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava u jednoj ili dvije banke može značiti racionalnije raspolaganje tim sredstvima, odnosno, da li takvo ponašanje može utjecati na visinu (sniženje) bankarskih troškova, svakako ne zanemarujući rizik takve koncentracije sredstava;
- kako promjene u odnosu lokalna i područna (regionalna) samouprava vs. banka u segmentu platnog prometa mogu značiti racionalnije i ekonomičnije raspolaganje sredstvima lokalne države, te kako promjene na ovome planu mogu generirati drukčije ponašanje i interes banaka;
- istražiti kako vlasnička struktura i domicil poslovnih banaka utječe na poslovnu politiku prema njihovim klijentima;
- da li novi načini financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i u kojoj mjeri (emisije vrijednosnih papira) mogu utjecati na regionalni razvitak.

TERITORIJALNI USTROJ REPUBLIKE HRVATSKE

Osamostaljenjem Republike Hrvatske 1991. godine javlja se potreba i nužnost novog teritorijalnog ustroja države. Tako se 1992. godine Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj²⁸ ustrojava 21 upravno-administrativna jedinica (20 županija i Grad Zagreb).

Sukladno pozitivnim zakonskim propisima (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi), županija se definira kao jedinica područne (regionalne) samouprave. Obuhvat područja županije izraz je povijesnih, prometnih i gospodarskih čimbenika, a u

svom sastavu županije imaju više gradova i općina. U radu se istražuje područje najistočnijeg dijela Republike Hrvatske i to dvije županije, Osječko-baranjska i Vukovarsko-srijemska, te njihovi gradovi i općine. Te dvije županije geografski obuhvaćaju dio povijesnog područja Slavonije, cjelokupnu Baranju i Zapadni Srijem.

²⁸ Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Narodne novine 90/92.

Grad je jedinica lokalne samouprave na istoj razini kao i općina te je prirodna, urbana, gospodarska i društvena cjelina. Uvjet za dobivanje statusa grada je 10 000 stalno naseljenih stanovnika. Na području istočne Hrvatske, odnosno ove dvije županije postoji 12 gradova i to:

Gradovi u Osječko-baranjskoj županiji	Gradovi u Vukovarsko-srijemskoj županiji
1. BELI MANASTIR	1. ILOK
2. BELIŠĆE	2. OTOK (VINKOVCI)
3. DONJI MIHOLJAC	3. VINKOVCI
4. ĐAKOVO	4. VUKOVAR
5. NAŠICE	5. ŽUPANJA
6. OSIJEK	
7. VALPOVO	

Općina je također jedinica lokalne samouprave, osnovana u pravilu za područje nekoliko naselja koja su prirodna, gospodarska i društvena cjelina, te koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva. Ove dvije županije broje 61 općinu:

Općine u Osječko-baranjskoj županiji	Općine u Vukovarsko-srijemskoj županiji
1. ANTUNOVAC	1. ANDRIJAŠEVCI
2. BILJE	2. BABINA GREDA
3. BIZOVAC	3. BOGDANOVCI
4. ČEMINAC	4. BOROVO
5. ČEPIN	5. BOŠNJACI
6. DARDA	6. CERNA
7. DONJA MOTIČINA	7. DRENOVCI
8. DRAŽ	8. GRADIŠTE
9. DRENJE	9. GUNJA
10. ĐURĐENOVAC	10. IVANKOVO
11. ERDUT	11. JARMINA
12. ERNESTINOVO	12. LOVAS
13. FERIČANCI	13. MARKUŠICA
14. GORJANI	14. NEGOSLAVCI
15. JAGODNJAK	15. NIJEMCI
16. KNEŽEVI VINOGRADI	16. NUŠTAR
17. KOŠKA	17. PRIVLAKA (VUKOVAR)
18. LEVANJSKA VAROŠ	18. STARI JANKOVCI
19. MAGADENOVAC	19. STARI MIKANOVCI
20. MARIJANCI	20. ŠTITAR
21. PETLOVAC	21. TOMPOJEVCI
22. PETRIJEVCI	22. TORDINCI
23. PODGORAČ	23. TOVARNIK
24. PODRAVSKA MOSLAVINA	24. TRPINJA
25. POPOVAC	25. VOĐINCI
26. PUNITOVCI	26. VRBANJA
27. SATNICA ĐAKOVAČKA	
28. SEMELJCI	

Općine u Osječko-baranjskoj županiji

Općine u Vukovarsko-srijemskoj županiji

29. STRIZIVOJNA
30. ŠODOLOVCI
31. TRNAVA
32. VILJEVO
33. VIŠKOVC
34. VLADISLAVCI
35. VUKA

Sve navedene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pravne su osobe. Njihova specifičnost u odnosu na ostale pravne osobe ogleda se u tome da se nad njima ne može pokrenuti stečajni postupak. Ova specifičnost interesantna je svakoj bankarskoj instituciji.

Usklađenost područnog ustrojstva Republike Hrvatske sa standardima Europske unije

Višestruki razlozi, između kojih i nejednaka gospodarska razvijenost pojedinih regija unutar zemalja članica Europske unije, rezultirala je donošenjem i ustrojavanjem jedinstvenih, standardiziranih zajedničkih kriterija regionalnog ustrojstva. Takvo ustrojstvo omogućava lakše prikupljanje, analiziranje, praćenje i vođenje učinkovite regionalne razvojne politike. Krajnji cilj ovakve podjele je postizanje ciljeva socijalne i ekonomske kohezije. Pravnu osnovu ovakvog rješenja čini regulativa Europskog parlamenta i Europske komisije (No 1059/2003) oko ustrojavanja zajedničke klasifikacije statističkih regija²⁹. Kriteriji podjele zemalja na statističke regije su temeljeni prema broju stanovnika u određenom rasponu tako da postoje tri razine statističkih regija označene brojevima 1 do 3. (Tablica 1)

Tablica 1: Kriteriji klasifikacije prostornih jedinica za statistiku

	Minimum	Maksimum
Prostorne jedinice za statistiku 1. razine	3 milijuna stanovnika	7 milijuna stanovnika
Prostorne jedinice za statistiku 2. razine	800.000	3 milijuna stanovnika
Prostorne jedinice za statistiku 3. razine	150.000	800.000

Izvor: Official Journal of the European Union L 154. str. 3

²⁹ Official Journal of the European Union L 154

Europska statistika poznaje izuzetak od navedenih kriterija klasifikacije statističkih regija. Ukoliko zemlja broji manje od minimalnog broja stanovnika potrebnog za jedinicu prve razine tada čitav teritorij zemlje spada u prvu statističku razinu.

Kao kandidat za punopravno članstvo u Europskoj uniji, Republika Hrvatska je harmonizirala nacionalnu statistiku sa statističkim standardima EU. Na taj je način udovoljila i uvjetima vezanim za korištenje pretprijetnih fondova.

Donošenjem nacionalne klasifikacije prostornih jedinica za statistiku³⁰ usvojena je podjela Republike Hrvatske na tri statističke regije:

1. Sjeverozapadna Hrvatska
2. Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska
3. Jadranska Hrvatska

Svaka od ovih statističkih regija ima svoje statističke oznake. Oznaka se sastoji od internacionalne oznake za državu (HR) i brojčane oznake. Prvi broj označava prostornu jedinicu za statistiku prve razine, drugi broj jedinicu druge razine, a treći broj prostornu jedinicu treće razine. (Tablica 2)

Tablica 2: Pregled prostornih jedinica za statistiku Republike Hrvatske

Oznaka	Država	Prostorna jedinica za statistiku 1. razine	Prostorne jedinice za statistiku 2. razine	Prostorne jedinice za statistiku 3. razine
HR	Hrvatska			
HR 0		Hrvatska		
HR 01			Sjeverozapadna Hrvatska	
HR 011				Grad Zagreb
HR 012				Zagrebačka županija
HR 013				Krapinsko-zagorska županija
HR 014				Varaždinska županija
HR 015				Koprivničko-križevačka županija
HR 016				Međimurska županija
HR02			Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska	
HR 021				Bjelovarsko-bilogorska županija
HR 022				Virovitičko-podravska županija
HR 023				Požeško-slavonska županija

³⁰ Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku Narodne novine 35/07

Oznaka	Država	Prostorna jedinica za statistiku 1. razine	Prostorne jedinice za statistiku 2. razine	Prostorne jedinice za statistiku 3. razine
HR 024				Brodsko-posavska županija
HR 025				Osječko-baranjska županija
HR 026				Vukovarsko-srijemska županija
HR 027				Karlovačka županija
HR 028				Sisačko-moslavačka županija
HR 03			Jadranska Hrvatska	
HR 031				Primorsko-goranska županija
HR 032				Ličko-senjska županija
HR 033				Zadarska županija
HR 034				Šibensko-kninska županija
HR 035				Splitsko-dalmatinska županija
HR 036				Istarska županija
HR 037				Dubrovačko-neretvanska županija

Izvor: Narodne novine 35/07

Harmonizacija hrvatskih propisa iz segmenta lokalne samouprave sa pravnom stečevinom Europske unije

Usklađujući hrvatske propise sa smjernicama Europske unije, a koji se tiču funkcioniranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Republika Hrvatska je usvojila [Europsku povelju o lokalnoj samoupravi](#)³¹. Usvajanjem Zakona o potvrđivanju europske povelje o lokalnoj samoupravi prihvaćeni su prijedlozi vezani za fiskalnu decentralizaciju i financijsku neovisnost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Navedenim Zakonom utvrđeno je sljedeće:

„1. da će lokalne jedinice imati, u okviru državne gospodarske politike, pravo na svoje odgovarajuće prihode kojima će slobodno raspolagati u obavljanju svojih ovlasti.

³¹ Zakon o potvrđivanju europske povelje o lokalnoj samoupravi, Narodne novine, Međunarodni ugovori, 14/97

2. Prihodi lokalnih jedinica moraju biti razmjerni njihovim ovlastima predviđenim ustavom i zakonom.
3. Najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada, čije stope, u granicama utvrđenim zakonom, same određuju.
4. Sustavi financiranja prihoda lokalnih jedinica moraju biti dovoljno raznoliki i evolutivni kako bi mogli slijediti, koliko je to praktički moguće, promjene stvarnih troškova obavljanja lokalnih ovlasti.
5. Zaštita financijski slabijih lokalnih jedinica traži prihvaćanje odgovarajućih postupaka ili mjera financijskog ujednačavanja u cilju ispravljanja učinaka nejednake diobe mogućih izvora financiranja, odnosno financijskog opterećenja što ga moraju podnositi. Takvim postupcima ili mjerama ne smije se sužavati slobodno odlučivanje lokalnih jedinica o pitanjima koja su u njihovom djelokrugu.
6. Od lokalnih će se jedinica, na odgovarajući način, tražiti mišljenja o tome kako će im se dodjeljivati preraspoređeni izvori financiranja.
7. Koliko je to moguće, subvencije lokalnim jedinicama neće biti namijenjene financiranju specifičnih projekata. Dodjelom tih sredstava neće se ugrožavati temeljna sloboda politike odlučivanja lokalnih jedinica u području njihovih vlastitih nadležnosti.
8. Kako bi se financirali njihovi troškovi investiranja, lokalne jedinice moraju imati, u skladu sa zakonom, pristup nacionalnom tržištu kapitala.”³²

Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Svaka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na svom teritorijalnom području ostvaruje originarne (izvorne) i derivativne (izvedene) prihode.

„Originarni (izvorni) prihodi su oni koje država kao i svaki drugi gospodarski subjekt ostvaruje svojom gospodarskom aktivnošću na tržištu (javna poduzeća), odnosno prihodi koje na osnovi prava vlasništva ostvaruje od državne imovine. Ova je vrsta prihoda rezultat gospodarske uključenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Derivativni (izvedeni) prihodi ubiru se kao prisilni prihodi na osnovi financijskog suvereniteta države.“ (Jelčić, 2001:28)
Zakonom o jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave definirani su prihodi ovih jedinica.

1. općinski, gradski, odnosno županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
2. prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,

³² Zakon o potvrđivanju europske povelje o lokalnoj samoupravi, Narodne novine, Međunarodni ugovori, 14/97., čl. 9.

3. prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
4. prihodi od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo,
5. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
6. udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
7. sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
8. drugi prihodi određeni zakonom.³³

Tako prikupljena financijska sredstva čine prihode ovih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Ponekad ovi prihodi nisu dostatni za redovito funkcioniranje, pa se pojedinim jedinicama daju pomoći i subvencije iz državnih ili drugih izvora. Sva ova sredstva proračuna završavaju na računu za redovito poslovanje u odabranoj poslovnoj banci kod koje je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave deponent.

Financijska snaga svake jedinice lokalne države ovisi o nizu varijabli:

1. gospodarskoj razvijenosti područja
2. njenom geostrateškom položaju
3. broju zaposlenih stanovnika njenog područja, ali samo ukoliko je jedinica lokalne samouprave države uvela svoj originarni prihod (prirez)
4. pomoći (subvencijama) i transferima iz proračuna središnje države
5. pomoći i subvencijama iz izvanproračunskih razvojnih fondova iz zemlje i inozemstva.

Navedenim prihodima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svoga samoupravnog djelovanja slobodno raspoložu. Zakonom je predviđeno da prihodi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti razmjerni s poslovima koje obavljaju njihova tijela.

PRORAČUNI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I BANKARSKI SUSTAV

Sva prikupljena financijska sredstva koja jedinice lokalne države ostvaruju po osnovi zakonske regulative, kao i dio proračunskih prihoda koji se dijeli naknadno između središnje države i jedinica lokalne i područne (regionalne)

³³ [Zakon o lokalnoj i područnoj \(regionalnoj\) samoupravi](#), Narodne novine 33/01., čl. 68.

samouprave završava na računima za redovito poslovanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno u bankama.

Jedinice lokalne i područne samouprave kao deponenti poslovnih banaka

Razloge odabira pojedine banke kao poslovne banke u kojoj će svoj račun za redovito poslovanje imati jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave istražiti će se sa aspekta domicilnosti, vlasništva i veličine poslovne banke. Moguće je uočiti da postoje znatne razlike u smislu odabira poslovne banke. Tako su pojedine općine i gradovi komitenti jedne poslovne banke, a županija kojoj teritorijalno pripadaju komitent je druge poslovne banke. (Tablica 3)

Tablica 3: Pregled visine proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovih poslovnih banaka

Jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave)	Poslovna banka	visina proračuna u 2006. godini
OSJEČKO - BARANJSKA ŽUPANIJA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	243.813.697
VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	154.030.790
ANDRIJAŠEVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	2.862.466
ANTUNOVAC	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	6.401.950
BABINA GREDA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.761.895
BELI MANASTIR	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	34.902.963
BELIŠĆE	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	17.800.400
BILJE	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	11.036.798
BIZOVAC	SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	5.672.213
BOGDANOVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.760.804
BOROVO	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	4.600.056
BOŠNJACI	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	4.695.115

Jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave)	Poslovna banka	visina proračuna u 2006. godini
CERNA	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	4.869.178
ČEMINAC	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	6.342.519
ČEPIN	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	8.830.740
DARDA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	12.822.670
DONJA MOTIČINA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.237.412
DONJI MIHOLJAC	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	16.485.984
DRAŽ	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	4.157.600
DRENOVCI	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	8.722.985
DRENJE	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.548.095
ĐAKOVO	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	31.224.828
ĐURĐENOVAC	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	10.242.660
ERDUT	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	12.040.887
ERNESTINOVO	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	4.077.084
FERIČANCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.077.769
GORJANI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.372.481
GRADIŠTE	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.988.852
GUNJA	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	4.653.344
ILOK	SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	13.058.170
IVANKOVO	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	7.416.968

Jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave)	Poslovna banka	visina proračuna u 2006. godini
JAGODNJAK	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.932.903
JARMINA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	1.467.325
KNEŽEVI VINOGRADI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	8.685.884
KOŠKA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	4.655.730
LEVANJSKA VAROŠ	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	1.501.272
LOVAS	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	5.235.786
MAGADENOVAC	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	7.586.971
MARIJANCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.449.144
MARKUŠICA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.185.419
NAŠICE	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	33.054.082
NEGOSLAVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.158.837
NIJEMCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	8.418.521
NUŠTAR	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	8.594.038
OSIJEK	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	430.466.820
OTOK(VINKOVCI)	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	12.969.085
PETLOVAC	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	4.196.788
PETRIJEVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.332.663
PODGORAČ	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.878.412
PODRAVSKA MOSLAVINA	SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	1.654.201

Jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave)	Poslovna banka	visina proračuna u 2006. godini
POPOVAC	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	4.052.572
PRIVLAKA(VUKOVAR)	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.542.868
PUNITOVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.164.906
SATNICA ĐAKOVAČKA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.592.179
SEMELJCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	7.588.637
STARI JANKOVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	7.081.170
STARI MIKANOVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	3.020.719
STRIZIVOJNA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.429.586
ŠODOLOVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	2.305.732
TOMPOJEVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.294.116
TORDINCI	CROATIA BANKA d.d. Zagreb	3.988.648
TOVARNIK	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	6.808.912
TRNAVA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.566.679
TRPINJA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.886.980
VALPOVO	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	20.745.985
VILJEVO	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	3.067.045
VINKOVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	81.454.010
VIŠKOVCI	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.903.478
VLADISLAVCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	2.340.256

Jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave)	Poslovna banka	visina proračuna u 2006. godini
VOĐINCI	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	2.002.966
VRBANJA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	7.661.768
VUKA	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	1.127.047
VUKOVAR	SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	80.298.101
ŽUPANJA	PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	29.027.458

Analizirajući element domicilnosti moguće je uočiti da su navedene jedinice lokalne države deponenti četiriju banaka, s tim da jedna banka ima sjedište na području jedne od istraživanih županija (Slavonska banka d.d.) koja je druga po veličini kao depozitar. Ostale poslovne banke imaju sjedište izvan područja istraživanja te posluju preko svojih podružnica. Sjedište poslovne banke, odnosno njena domicilnost ima značajan utjecaj prilikom izbora poslovne banke. (Tablica 5) Banka je, naime, depozitno-kreditna institucija koja može pridonijeti bržem razvoju određene regije te na taj način dugoročno utjecati na razvoj određenog područja.

Istražujući vlasničku strukturu poslovnih banaka čiji su deponenti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moguće je uočiti da :

- postoji vrlo heterogena struktura vlasništva;
- u strukturi vlasništva sudjeluju uglavnom stranci;
- unatoč konstataciji iz prethodne točke, banka koja ima sjedište u regiji ima prilagođenu poslovnu politiku potrebama te regije.

Jedina poslovna banka koja ima svoje sjedište na ovom području je Slavonska banka d.d. i to u Osijeku. Ostale banke na ovom području posluju kroz svoje poslovnice i podružnice. Uz domicilnost i vlasnička struktura pojedine banke ima značajnu ulogu prilikom izbora poslovne banke.

Vlasnička struktura Privredne banke Zagreb je sljedeća: Intesa Sanpaolo SPA 76,3%, EBRD 20,8%, ostali 2,9%. Slavonska banka d.d. Osijek u 100%-tnom je vlasništvu Hypo Alpe-Adria-Bank AG International.

Croatia Banka d.d. Zagreb u 100%-tnom je vlasništvu Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka. Slatinska banka d.d. Slatina nema većinskog vlasnika, već je vlasništvo podijeljeno između većeg broja dioničara. Dioničar sa najvećim udjelom je Societe generale – Splitska banka sa 12.36%, zatim slijedi Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka

koja ima udio od 8,32%, dok su ostali dioničari Privredna banka Zagreb d.d., Ingra d.d., Vaba d.d. Hrvatska poštanska banka, Hypo Alpe Adria bank d.d., Erste & Steiermarkische Bank d.d. i Fima grupa d.d. koji raspolažu pojedinačnim udjelima između 3 i 4,4%.

Jedinice regionalne i lokalne samouprava (u sklopu županije Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske) sredstva svojih proračuna deponiraju u četiri banke. Pri tomu je više od 57% ukupnih proračunskih sredstava deponirano u Privrednoj banci Zagreb d.d. Zagreb, a nešto manje od 39% u Slavonskoj banci d.d. Osijek. Ostale dvije banke zajedno, Slatinska banka d.d. i Croatia Banka d.d., imaju relativno mali tržišni udio od svega 3,30%. (Tablica 4)

Tablica 4: Visina proračunskih sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u bankama

BANKA	Osječko-baranjska županija	Vukovarsko-srijemska županija	UKUPNO
PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	516.500.933	339.878.262	856.379.195
proračuni županija	0,00	154.030.790	154.030.790
proračuni gradova	469.013.205	123.450.553	592.463.758
proračuni općina	47.487.728	62.396.919	109.884.647
SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	466.039.103	108.651.648	574.690.751
proračuni županija	243.813.697	0	243.813.697
proračuni gradova	115.667.857	80.298.101	195.965.958
proračuni općina	106.557.549	28.353.547	134.911.096
SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	7.326.414	13.058.170	20.384.584
proračuni županija	0,00	0,00	0,00
proračuni gradova	0,00	13.058.170	13.058.170
proračuni općina	7.326.414	0,00	7.326.414
CROATIA BANKA d.d. Zagreb	1.501.272	26.929.270	28.430.542
proračuni županija	0,00	0,00	0,00
proračuni gradova	0,00	0,00	0,00
proračuni općina	1.501.272	26.929.270	28.430.542
UKUPNO	991.367.722	488.517.350	1.479.885.072

Iz podataka o broju i prosječnoj visini proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao komitenata pojedinih banka (tablica 5 i 6) moguće je uočiti da je u Osječko-baranjskoj županiji vodeća banka po broju klijenata lokalne države Slavonska banka d.d. sa 29 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili 67%. Drugo mjesto zauzima Privredna banka Zagreb d.d. sa 11 jedinica lokalne države ili 26 %. U Vukovarsko-srijemskoj županiji nešto je drugačija situacija. Privredna banka Zagreb d.d. ima 17

jedinica ili udio od 53%, dok je Slavonska banka d.d. obuhvatila 9 jedinica ili 28% lokalne samouprave. Značajan brojčani udio ima i Croatia banka sa 5 jedinica lokalne samouprave ili 16%. Kad se pogleda broj jedinica lokalne države kao komitenata banaka na razini obje županije, uočavamo da je 51% od ukupnog broja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odabralo Slavonsku banku d.d. kao svoju poslovnu banku u kojoj su otvorili račun za redovito poslovanje. (Tablica 4)

Tablica 5: Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao komitenata banaka

BANKA	Osječko-baranjska županija	% udio	Vukovarsko-srijemska županija	% udio	UKUPNO	% udio
PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	11	26%	17	53%	28	37%
SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	29	67%	9	28%	38	51%
SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	2	5%	1	3%	3	4%
CROATIA BANKA d.d. Zagreb	1	2%	5	16%	6	8%
UKUPNO	43	100%	32	100%	75	100%

Analizirajući visinu ukupnih proračunskih sredstava u pojedinoj banci i broj jedinica lokalne države koje imaju račune za redovito poslovanje u navedenim bankama moguće je uočiti (Tablica 6) da Privredna banka Zagreb d.d. ima jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sa najvećim prosječnim proračunom od 30,5 milijuna kuna. Prosječna visina proračunskih sredstava jedinica koje su odabrale Slavonsku banku kao svoju poslovnu banku iznosi svega 15,1 milijun kuna ili 50 % prosjeka visine proračuna jedinica komitenata u Privrednoj banci Zagreb.

Tablica 6: Prosječna visina proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao komitenata banaka

	Osječko- baranjska županija	Vukovarsko- srijemska županija	Prosjek visine proračunskih sredstava komitenata po banci
PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d. Zagreb	46.954.630	19.992.839	30.584.971
SLAVONSKA BANKA d.d. Osijek	16.070.314	12.072.405	15.123.441
SLATINSKA BANKA d.d. Slatina	3.663.207	13.058.170	6.794.861
CROATIA BANKA d.d. Zagreb	1.501.272	5.385.854	4.738.424
PROSJEK	23.055.063	15.266.167	19.731.801

Izvor: izračun autora

Poslovna politika banaka

Poslovna politika banaka predstavlja skup načela i metoda odlučivanja o poslovanju koji se zasnivaju na znanstvenim dostignućima, analitičkim metodama i iskustvu, s ciljem stalnog unapređivanja poslovanja. (Kandžija, Živko, 2004: 285)

Iz javno dostupnih podataka poslovnih banaka čiji su komitenti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a u svezi njihovih poslovnih politika moguće je zaključiti:

- ne postoje bitne različitosti u smislu određenja ciljeva poslovne politike četiriju poslovnih banaka čiji su deponenti promatrane jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- poslovne politike tih banaka, osim Slavonske banke d.d., općenito su određene, te ne izdvajaju kao svoj cilj regionalni razvitak;
- jedino Slavonska banka u svojoj politici spominje orijentaciju na regionalan segment poslovanja.

Privredna banka Zagreb d.d. definira općenito svoju poslovnu politiku, te je razgraničava na principe kojima se rukovode u svom poslovanju:

“• jednake mogućnosti zapošljavanja bez obzira na spol, nacionalnost, godine, invaliditet, seksualnu orijentaciju ili vjerska uvjerenja

- primjena visokih etičkih standarda u radu s klijentima
- doprinos razvoju društva kroz poslovne aktivnosti
- sudjelovanje u očuvanju okoline.”³⁴

Slavonska banka d.d. svoju poslovnu politiku veže uz tradiciju i inovativnost i uz svoje ime. Samo ime Slavonska banka ukazuje na ideju regionalne banke koja je aktivna na području Slavonije i Baranje, tj. u istočnom dijelu Hrvatske. Kroz svoje dosadašnje djelovanje etablirala se kao snažan i pouzdan partner u razvoju gospodarstva ovoga područja. Svojom aktivnom ulogom u izgradnji lokalnog gospodarstva Slavonska banka stvara temelje za blagostanje regije. U svojoj strategiji jedino ova banka ističe svoj regionalan karakter.

“Slavonska banka kao domicilno regionalna banka vezana je uz agrar. Očekujemo značajnu ekspanziju u smislu financiranja kapitalnih projekata, infrastrukture, agrara i novih tehnologija. Banka vidi svoju zadaću i odgovornost da klijentima omogući razvoj, te da ih pripremi za ulazak u EU. Privatizacijom poljoprivrednog zemljišta stvaraju se pretpostavke za nova ulaganja u agrar (npr. zemljište, navodnjavanje, biodiesel, greenfield operacije...)”³⁵

Slatinska banka d.d. je svoju poslovnu politiku većim dijelom usmjerila na stanovništvo, a manjim na gospodarstvo što i dokazuje svojom deklariranom smjernicom razvoja. „Osnov svog razvoja Banka je temeljila od samog početka djelovanja na poslovanju s građanima, kako u aktivnom tako i u pasivnom smislu. Međutim, dio poslovanja Banka usmjerava i na gospodarstvo – pružanjem svih bankarskih usluga, od vođenja žiro-računa, kunskih i deviznih računa do kreditnog praćenja bonitetnih klijenata. Značajan segment poslovanja u bančinom portfelju predstavljaju i međubankarski poslovi, bilo da se radi o davanju kredita za likvidnost drugim bankama preko tržišta novca, ili o plasmanima u strane banke u vidu depozita.”³⁶

³⁴ www.pbz.hr (19.11.2007.)

³⁵ www.slavonska-banka.hr (19.11.2007.)

³⁶ www.slatinska-banka.hr (19.11.2007.)

Croatia banka d.d. svoju poslovnu politiku definira na sljedeći način: „Politikom dijaloga i otvorenih vrata Croatia banka nastoji cjelovito sagledati i razumjeti potrebe poduzetnika, te prilagoditi svoje poslovanje afirmaciji dugoročno održivih razvojnih inicijativa. Primarni cilj razvojne politike Banke je kvaliteta i produktivnost, kako bi svojim poslovnim partnerima mogla pružiti prvorazredne uvjete suradnje, cjenovne pogodnosti i učinkovitu potporu u primjeni suvremenih modela poduzetničkog financiranja, uz ravnopravno uvažavanje interesa obiju strana.“³⁷

Kreditna politika poslovnih banaka

Kreditna politika predstavlja skup standarda koji određuju uvjete odobravanja određenog iznosa i vrste kredita komitentima.

Uvidom u visine godišnjih kamatnih stopa na depozite po viđenju (a vista) za pravne osobe moguće je uočiti da ne postoje znatne razlike u visini istih kod promatranih banaka. Manje banke nastoje nešto višim kamatnim stopama privući što veći broj pravnih osoba kao svoje klijente. Jedna od banaka, konkretno Croatia banka d.d., diferencira visinu kamate na depozite ovisno o visini prosječnih deponiranih sredstava. Najmanja visina deponiranih sredstava ima diferenciranu kamatnu stopu na depozite po viđenju, ovisno o prosječnim mjesečnim iznosima salda na računu za redovito poslovanje. (Tablica 7)

Tablica 7: Godišnje kamatne stope na depozite po viđenju (a vista) za pravne osobe

Privredna banka Zagreb d.d.	0,75%
Slavonska banka d.d.	0,75%
Slatinska banka d.d.	0,80 %
Croatia banka d.d.	0,80% do 100.000,00 kn prosječnog mjesečnog salda 1,00% od 100.000,00 kn do 200.000,00 prosječnog mjesečnog salda 1,30% iznad 200.000,00 kn prosječnog mjesečnog salda

Izvor: internet stranice banaka

³⁷ www.croatiabanka.hr (19.11.2007)

Istražujući podatke o visini troškova platnog prometa i bankarskih usluga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uočavamo da je taj njihov godišnji trošak veći od proračuna pojedinih jedinica lokalne samouprave na području Istočne Hrvatske. Uočavamo da je ukupni trošak platnog prometa u Osječko-baranjskoj županiji od 2.596.848 kn veći za gotovo 2,2 puta nego u Vukovarsko-srijemskoj županiji, a ukupan trošak u ove dvije županije iznosi nešto manje od 3,75 milijuna kuna (Tablica 8). Kako su troškovi transakcija između računa različitih banaka veći nego između računa u jednoj banci, za zaključiti je da su moguće znatne uštede ukoliko bi se sredstva proračuna držala u jednoj depozitno-kreditnoj instituciji.

Tablica 8: Troškovi bankarskih usluga i usluge platnog prometa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2006. godini

BANKA	Osječko-baranjska županija	Vukovarsko-srijemska županija	UKUPNO
Privredna banka Zagreb d.d.	1.524.071	764.031	2.288.102
Slavonska banka d.d.	1.053.449	290.183	1.343.632
Slatinska banka d.d.	14.972	32.339	47.311
Croatia banka d.d.	4.356	62.323	66.679
UKUPNO	2.596.848	1.148.876	3.745.724

Izvor: www.mfin.hr, izračun autora

Komparativna analiza troškova platnog prometa banaka čiji su komitenti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te načina njihova izvršenja plaćanja, pokazuje da komitenti koriste sve oblike iniciranja plaćanja (na magnetnom mediju, elektronički i putem obrazaca platnog prometa). Kako je konkurencija na bankarskom tržištu dovela do izjednačavanja kamatnih stopa u većini banaka, banke se sve više okreću povećanju svojih nekamatnih prihoda. (Tablica 9)

Jedina banka koja naplaćuje trošak otvaranja računa za redovito poslovanje, i to u jednokratnom iznosu od 50 kuna, je Privredna banka Zagreb d.d. Ostale četiri banke ne naplaćuju trošak otvaranja poslovnog računa. Visina mjesečne naknade za održavanje računa za redovito poslovanje varira od 12 kn od 15 kn. Privredna banka Zagreb d.d. i Slatinska banka d.d. ovaj trošak naplaćuju 12 kuna, Croatia banka d.d. naplaćuje ga 15 kuna i skuplja je za 25% od ove dvije banke, dok je u Slavonskoj banci d.d. ova naknada najviša i iznosi 17 kuna mjesečno što u usporedbi s drugim bankama (Privrednom i Slatinskom) iznosi 41% skuplju naknadu, odnosno 13% ako uspoređujemo s Croatia bankom.

Troškovi platnog prometa zavise o vrsti, datumu predaje i načinu predaje naloga. Analizirajući visinu naknada za plaćanje putem obrazaca platnog prometa i izvršenje plaćanja preko računa koji se vode u istoj banci ili u različitim bankama uočavamo činjenicu da je ova naknada najviša u Privrednoj banci Zagreb d.d., slijedi ju Slavonska banka d.d. i Croatia banka d.d., dok najniže naknade ima Slatinska banka d.d.

Tablica 9: Komparativni pregled troškova platnog prometa banaka čiji su komitenti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

	Privredna banka Zagreb d.d.			Slavonska banka d.d.			Slatinska banka d.d.			Croatia banka d.d.		
otvaranje računa za redovito poslovanje	50,00			bez naknade			bez naknade			bez naknade		
održavanje računa	12,00			17,00			12,00			15,00		
	papirni nalog	magnetni nalog	elektronski nalog	papirni nalog	magnetni nalog	elektronski nalog	papirni nalog	magnetni nalog	elektronski nalog	papirni nalog	magnetni nalog	elektronski nalog
unutarbankovni nalog prije datuma valute	2,95	2,50	0,57	2,95	2,60	0,55	2,00	1,50	0,60	2,30	2,00	0,70
unutarbankovni nalog na datum valute	4,10	3,00	0,98	3,50	2,90	0,70	3,00	1,80	0,70	3,30	2,50	0,85
međubankovni nalog prije datuma valute	3,55	3,10	1,17	3,65	3,20	1,00	2,80	2,00	1,00	2,30	2,00	0,70
međubankovni nalog na datum valute	4,70	3,60	1,58	4,5	3,75	1,30	3,80	2,50	1,10	3,30	2,50	0,85

Izvor: izračun autora na temelju dostupnih podataka banaka

Financiranje putem izdavanja municipalnih obveznica

Nedostatni i relativno skupi tradicionalni financijski izvori sredstava i često njihova nedostatnost doveli su do iznalaženja i afirmiranja novih oblika pribavljanja potrebnih financijskih sredstava jedinica lokalne samouprave, odnosno do izdavanja municipalnih obveznica. Uvjet za ovakve načine financiranja je i razvijenost financijskog tržišta, financijskih institucija i financijskih instrumenata.

Ovakav način financiranja velikih kapitalnih investicija jeftiniji je za krajnjeg korisnika, a to je jedinica lokalne samouprave, ili konkretno, grad. Prednosti koje proizlaze iz ovakvog načina financiranja ogledaju se prvenstveno u nižoj kamatnoj stopi nego u bankama, odnosno nižem trošku kapitala. Činjenica da se do dospijeca obveznice plaćaju samo kamate, pa jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave ostaje na raspolaganju više slobodnih dostupnih proračunskih sredstava za druge razvojne projekte. Iako je ovo za nas relativno nov način prikupljanja potrebnih financijskih sredstava, u razvijenim zemljama postoji već godinama. Ovakav relativno nov način prikupljanja financijskih sredstava jedinica lokalne uprave u ove dvije promatrane županije iskoristila su dva grada. To su gradovi Vinkovci i Osijek (Tablica 10). Grad Vinkovci izdao je emisiju obveznica u ukupnom iznosu od 42 milijuna kuna, dok je grad Osijek izdao obveznice za 25 milijuna kuna. Agent i pokrovitelj izdanja u oba slučaja bila je Privredna banka Zagreb d.d. koja je i poslovna banka navedenih gradova.

Tablica 10: Pregled izdanih municipalnih obveznica na području Istočne Hrvatske

Grad	valuta	iznos	kamata	period isplate	dospijeće
Grad Osijek	kn	25.000.000	5,5%	polugodišnje	10 godina
Grad Vinkovci	kn	42.000.000	5,5%	polugodišnje	10 godina

Izvor 1: www.hanfa.hr

Trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Temeljem uvida u javno dostupne podatke u elektroničkom obliku moguće je uočiti da takvi podaci ne postoje za sva trgovačka društva i pravne osobe u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, stoga je obuhvat ovoga istraživanja dijelom nepotpun. Na području promatranih županija djeluje više trgovačkih društava u vlasništvu gradova Vukovara i Osijeka.

Grad Vukovar u svom vlasništvu ima tri trgovačka društva. To su Vodovod grada Vukovara d.o.o., Komunalac d.o.o. i Tehnostan d.o.o. Sva su komunalna poduzeća kao svoju poslovnu banku odabrala Slavonsku banku d.d. Osijek, s tim da trgovačko društvo Tehnostan uz račun za redovito poslovanje u Slavonskoj banci ima i poslovni račun u Privrednoj banci. Situacija za grad Osijek nešto je drugačija. Od devet društava u većinskom vlasništvu grada

Osijeka, a to su GPP–Osijek d.o.o., Vodovod d.o.o., Zavod za stanovanje d.o.o., Sportski objekti d.o.o., Osječki sajam d.o.o., Tržnice Osijek d.o.o., Poduzetnički inkubator „Bios“ d.o.o., Unikom d.o.o. i Ukop d.o.o., pet društava imaju svoj račun za redovito poslovanje u Privrednoj banci (GPP- Osijek, Zavod za stanovanje, Sportski objekti, Osječki sajam, Ukop), tri društva u Slavonskoj banci (Vodovod, Unikom, Tržnice Osijek) i jedno trgovačko društvo u Raiffeisen banci (Poduzetnički inkubator Bios). Iz podataka je vidljiv raskorak odabira poslovne banke između pojedinog grada i trgovačkih društava u njegovom većinskom ili pretežitom vlasništvu.

ZAKLJUČAK

U radu je dan pregled visine proračunskih sredstava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave deponiranih u bankama za dvije županije Istočne Hrvatske – Osječko-baranjsku i Vukovarsko-srijemsku. Sva njihova proračunska sredstva deponirana su u četiri različite banke što generira veće troškove bankarskih usluga. Iz ovog istraživanja možemo zaključiti sljedeće:

- sredstvima proračuna se neracionalno upravlja;
- prilikom odabira poslovne banke u kojoj će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imati račun postoji inercija u ponašanju, odnosno, odabir pojedine banke je rezultat nekih nepoznatih okolnosti;
- u odabiru poslovne banke vezano za općine, gradove i županije ne postoji konzistentnost, a upravo to bi moglo znatno utjecati na snižavanje troškova i uspostavu partnerskog odnosa banka - jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Činjenica je da su ove dvije županije slabo gospodarski razvijene, i da većina banaka osim Slavonske banke d.d. u okviru svoje poslovne politike nema naglašenu orijentaciju vezanu za regionalni razvitak.

Za prevladavanje postojećeg stanja bilo bi potrebno konsolidirati i voditi sve račune, kako trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave, tako i samih tih jedinica, u jednoj financijskoj instituciji. Tako bi ta institucija mogla kvalitetnije pratiti financijske potrebe lokalne države. Takvim odlukama smanjili bi se troškovi i racionalnije bi se upravljalo financijskim sredstvima proračuna. Također bi se povećala pregovaračka moć klijenata što bi rezultiralo snižavanjem krajnje cijene kapitala. Sinergija koja bi proistekla iz ovakvog udruživanja pridonijela bi u značajnoj mjeri razvoju sredine, područja i regije u kojoj živimo.